

**Regeringens Proposition till Riksdagen med förslag till
lagar om ändring av utlänningslagen samt 5 och 10 § i la-
gen om utlänningsregistret**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att till utlänningslagen skall fogas bestämmelser om uppehållstillstånd som beviljas offer för människohandel. Samtidigt föreslås att till lagen fogas en bestämmelse om betänketid under vilken den som fallit offer för människohandel kan återhämta sig och komma undan inflytandet från förövarna av brotten. Under betänketiden kan offret bestämma sig för att börja samarbeta med myndigheterna så att personer som är misstänkta för människohandel kan gripas. Förslaget hänför sig till

rådets direktiv som innehåller bestämmelser om uppehållstillstånd för offer för människohandel.

Samtidigt föreslås att i lagen om utlänningsregistret görs de ändringar som föranleds av ändringen av utlänningslagen. I utlänningsregistret skall få införas uppgifter om sådana offer för människohandel som fått betänketid. Uppgifter skall få lämnas ut också för ordnande av mottagningen av sådana offer.

Lagarna avses träda i kraft den 1 juli 2006.

INNEHÅLLSFÖRETECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRETECKNING	2
ALLMÄN MOTIVERING	3
1. Inledning.....	3
2. Nuläge.....	4
2.1. Lagstiftning och praxis.....	4
2.2. Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet och i EU	4
2.3. Bedömning av nuläget	5
3. Målsättning och de viktigaste förslagen.....	5
3.1. Målsättning	5
3.2. Alternativ.....	5
3.3. De viktigaste förslagen.....	6
4. Propositionens konsekvenser	6
4.1. Ekonomiska konsekvenser	6
4.2. Konsekvenser för myndigheterna.....	6
4.3. Samhälleliga konsekvenser	6
5. Beredningen av propositionen.....	7
5.1. Beredningsskeden och beredningsmaterial	7
5.2. Remissyttranden och hur de har beaktats	7
6. Samband med andra propositioner	8
DETALJMOTIVERING	8
1. Lagförslag	8
1.1. Utlänningslagen.....	8
1.2. Lagen om utlänningsregistret.....	11
2. Ikraftträdande.....	11
3. Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	11
LAGFÖRSLAGEN.....	12
om ändring av utlänningslagen	12
LAGFÖRSLAGEN.....	15
om ändring av 5 och 10 § i lagen om utlänningsregistret.....	15
BILAGA.....	16
PARALLELLTEXTER	16
om ändring av utlänningslagen	16
BILAGA.....	21
PARALLELLTEXTER	21
om ändring av 5 och 10 § i lagen om utlänningsregistret.....	21

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

Människohandeln är ett globalt fenomen som gäller såväl utgångsländerna som transitländerna och destinationsländerna. Vid människohandel blir människor föremål för utnyttjande, bl.a. för sexuella syften eller som arbetskraft. Vidare kan deras organ säljas i ekonomiskt vinstsyfte. Det är känt att människohandeln har betydande kopplingar till den organiserade brottsligheten och den grå ekonomin.

Fenomenet med starka kopplingar till människohandeln – bl.a. olaglig inresa och prostitution – präglas i allt högre grad av element som hänger samman med den internationella brottsligheten. Internationella kriminella nätverk planerar och genomför sin verksamhet mycket effektivt och samordnat, vilket bidrar till att försvåra också myndigheternas arbete. Samtidigt producerar de kriminella organisationerna också fler potentiella offer för människohandeln, bl.a. för prostitution och för att användas av arbetsgivare som anlitar svart arbetskraft.

Människohandeln och människosmugglingen bedöms, vid sidan av vapen- och narkotikahandeln, vara en av de viktigaste inkomstkällorna för den organiserade brottsligheten. Inkomsterna härrör främst från avgifter för resandet, anskaffningen av resedokument samt utpressning och utnyttjande av offren och deras familjemedlemmar. I samband med beredningen av den nationella handlingsplanen mot människohandel gjordes bedömningen att Finland årligen är transit- eller destinationsland för hundratals offer för människohandel.

På det internationella planet sker kampen mot människohandel med hjälp av konventioner och olika samarbetsmetoder. Gemensamma aktioner mot människohandeln bedrivs inom bl.a. Förenta nationerna, Europeiska unionen, Europarådet, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa, stabilitetspakten för sydöstra Europa, Nordiska ministerrådet, Östersjöstaternas råd samt i de nordiska och baltiska länderna.

Den 1 augusti 2004 trädde en ändring av strafflagen (650/2004) i kraft i Finland. Genom lagändringen fogades till lagen särskilda straffbestämmelser om människohandel och grov människohandel. Lagändringarna grundade sig dels på de internationella förpliktelser som är bindande för Finland, dels på nationella behov.

Människohandeln är på olika sätt anknuten till utlänningars inresa, deras vistelse i landet och avlägsnande av utlänningar ur landet. Offren för människohandel och de personer som ingår i kriminella grupper som sysslar med människohandel är ofta utlänningar. En förutsättning för att hjälp- och stödåtgärderna till offren för människohandel skall lyckas är därför att lagligheten i fråga om ett eventuellt offers vistelse i landet har utretts eller utreds så snabbt som möjligt. Informationsutbytet mellan myndigheterna och i förhållande till aktörerna i tredje sektorn skall vara effektivt och tillförlitligt, så att utlänningsmyndigheten kan avgöra om vistelse i landet (inklusive eventuellt beviljande av tidsbegränsat tillstånd) kan tillåtas eller om en person som eventuellt vistas olagligt i landet skall avlägsnas.

Det förslag till handlingsplan mot människohandel som en arbetsgrupp berett under ledning av utrikesministeriet blev klart i april 2005 och godkändes i statsrådet den 25 augusti 2005. Arbetsgruppen granskade utifrån lagstiftningen om människohandel, som trädde i kraft den 1 augusti 2004, gällande och framtida åtgärder som kunde göra det möjligt att bättre och effektivare förhindra människohandel, skydda och hjälpa offren, säkerställa lagföringen av dem som gjort sig skyldiga till människohandel och bekämpa organiserad brottslighet. I handlingsplanen vill man också ge riktlinjer som gör det lättare att känna igen människohandelns offer, och det föreslås åtgärder för ökad kunskap och medvetenhet om människohandeln. Handlingsplanen har som mål att granska hela människohandelskedjan till det att offret kan återvända tryggt och anpassas till samhället i ursprungs- eller destinationslandet.

Handlingsplanen granskar människohandeln ur ett människorättsperspektiv och ett mångprofessionellt perspektiv. I handlingsplanen beaktas gender- och barnperspektivet över hela linjen. I handlingsplanen uppställs som mål att till utlänningslagens grunder för uppehållstillstånd fogas en hänvisning om offer för människohandelsbrott, att offren för människohandel beviljas betänketid, att man under den tid som behövs för att bedöma ett tillståndsfall avhåller sig från att avvisa personen i fråga och att det skall vara möjligt för människohandelsoffer med uppehållstillstånd att arbeta i landet utan särskilt uppehållstillstånd för arbetstagare.

2. Nuläge

2.1. Lagstiftning och praxis

Utlänningslagen (301/2004) ger många möjligheter att utfärda tillstånd till offren för människohandel, men en uttrycklig hänvisning saknas fortfarande. Ett tillfälligt uppehållstillstånd kan av t.ex. hälsoskäl beviljas på grund av hinder för avlägsnande ur landet (51 §). Kontinuerligt uppehållstillstånd kan komma i fråga av individuella mänskliga orsaker (52 §). Offer för människohandel kan redan vistas i landet med fullständigt lagliga uppehållstillstånd (t.ex. som familjemedlem till en finsk medborgare) eller så kan de vara finska medborgare (infödda eller naturaliserade). Utöver människohandeln över EU:s yttre gränser bör man därför uppmärksamma också den interna människohandeln inom EU och Finland.

Införande av ett särskilt uppehållstillstånd som beviljas offer för människohandel begränsar inte möjligheten att ansöka om asyl i Finland och att få internationellt skydd. Den som blivit offer för människohandel kan ha anledning att få internationellt skydd. Offret kan, om han eller hon sänds tillbaka till ursprungslandet, löpa risk att utsättas t.ex. för förföljelse från något annat håll än från statens sida så, att de statliga myndigheterna är medvetna om förföljelsen, men låter bli att ingripa i saken, eller så att myndigheterna är oförmögna att erbjuda effektivt skydd. Uttrycklig förföljelse som i fråga om ett offer för kvinnohandel eventuellt sker till följd av offrets kön kan, vid tolkningen av tillhörig-

heten till en viss samhällsgrupp, beaktas som en separat faktor när grunderna för asyl bedöms.

Myndigheterna är, oberoende av om offret har ansökt om internationellt skydd eller uppehållstillstånd, bundna av det förbud mot tillbakasändning som tryggas i 9 § i grundlagen och i 147 § i utlänningslagen.

I lagen om utlänningsregistret föreskrivs bl.a. om registrets datainnehåll och utlämnande av registeruppgifter.

2.2. Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet och i EU

Europeiska unionens råd antog direktiv 2004/81/EG av den 29 april 2004 om uppehållstillstånd till tredjelandsmedborgare som har fallit offer för människohandel eller som har fått hjälp till olaglig invandring och vilka samarbetar med de behöriga myndigheterna, nedan offerdirektivet. Medlemsstaterna skall senast den 6 augusti 2006 sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa direktivet.

Det viktigaste folkrättsliga instrumentet mot människohandel är tilläggsprotokollet om förebyggande, bekämpande och bestraffande av handel med människor, särskilt kvinnor och barn, till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet. Finland har undertecknat både konventionen och tilläggsprotokollet den 12 december 2000. Konventionen trädde i kraft internationellt den 29 september 2003. I Finland trädde den i kraft den 11 november 2004 (FördrS 20/2004). Tilläggsprotokollet trädde i kraft internationellt den 25 december 2003. En regeringsproposition bereds om sättande i kraft i Finland av de bestämmelser i tilläggsprotokollet som hör till området för lagstiftningen. Regeringens proposition i ärendet (RP 221/2005 rd) överlämnades i december 2005.

Europarådets Europakonvention om människohandel antogs i maj 2005, då den också öppnades för undertecknande. Finland har ännu inte undertecknat konventionen.

I Sverige föreslås att utlänningslagen ändras på det sätt som rådets direktiv förutsätter. Sverige och Finland följer samma tidtabell för genomförandet av direktivet. I Sverige

avses uppehållstillståndet gälla alla som fallit offer för brott, inte enbart offren för människohandel. Enligt lagförslaget kan ett brottsoffer på ansökan av förundersökningsledaren först ges en betänketid på 30 dagar. Under betänketiden, som har formen av ett uppehållstillstånd, kan offret återhämta sig och ta ställning till om han eller hon vill samarbeta med de brottsutredande myndigheterna. Betänketiden kan förlängas vid behov. De uppehållstillstånd som beviljas brottsoffer är tidsbegränsade och de gäller minst sex månader. För beviljande av sådant tidsbegränsat uppehållstillstånd i Sverige krävs, enligt förslaget, att offret samarbetar med de brottsutredande myndigheterna och att han eller hon bryter alla förbindelser med de kriminella personerna. Offret får inte själv överklaga avslagsbeslut som gäller betänketid eller uppehållstillstånd, men undersökningsledaren har rätt att göra det.

I Nederländerna och Norge innebär ett beslut om betänketid i praktiken att avlägsnande av en person ur landet skjuts upp, varvid ändring inte kan sökas separat när det gäller myndigheternas negativa ståndpunkt i fråga om beviljande av betänketid. I Nederländerna beviljas betänketid för högst tre månader. I Norge är betänketiden 45 dygn, men tiden kan vid behov förlängas. I Nederländerna är ett tidsbegränsat uppehållstillstånd bundet till offrets vilja att samarbeta med myndigheterna. Ett sådant uppehållstillstånd kan beviljas för högst ett år i sänder.

2.3. Bedömning av nuläget

Redan före utlänningslagen, som trädde i kraft den 1 maj 2004, har en tolkning etablerats, enligt vilken offer för människohandel vid behov av särskilda skäl kan beviljas tidsbegränsat uppehållstillstånd. Detta är en följd av politiska linjedragningar som har gjorts bl.a. inom ramen för det internationella samarbetet.

De internationella konventionerna och den rättsliga utvecklingen inom EU förutsätter dock att en uttrycklig variant av uppehållstillstånd införs i fråga om offren för människohandel. Detta är helt klart motiverat, eftersom införande av en explicit bestämmelse främjar skyddet av offren och bidrar till ökad allmän medvetenhet om problemet.

3. Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1. Målsättning

Det centrala syftet med denna proposition är att bekämpa människohandelsbrott, gripa brottslingar och att skydda offren så att de inte utsätts för människohandel på nytt. När det gäller att skydda offren är det viktigt att säkerhetsaspekterna beaktas i alla olika situationer.

Om ett offer för människohandel vet att han eller hon, i och med att personen i fråga anmäler sig till myndigheterna, inte bemöts endast som en person som har rest olagligt in i landet eller en brottsling, är offrets tröskel att anmäla ett brott som han eller hon utsatts för betydligt lägre.

Målet är att i fråga om det uppehållstillstånd som beviljas offer för människohandel ändra Finlands utlänningslag på det sätt som rådets offerdirektiv förutsätter. Riksdagen förutsatte också i sitt svar på regeringens proposition med förslag till utlänningslag och vissa lagar som har samband med den och på regeringens proposition med förslag till komplettering av förstnämnda proposition (RSv 37/2004 rd – RP 28/2003 rd, RP 151/2003 rd) att sådana kompletterande normer till utlänningslagen bereds som innehåller bestämmelser om status för människohandelsoffer. Samtidigt beaktas i denna proposition tilläggsprotokollet om förebyggande, bekämpande och bestraffande av handel med människor, särskilt kvinnor och barn, till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet och Europarådets Europakonvention om människohandel samt de krav som dessa instrument ställer.

3.2. Alternativ

EU:s medlemsstater skall tillämpa offerdirektivet på offren för människohandel. Enligt direktivet kan detta tillämpas också på personer som fallit offer för människosmuggling. Direktivet lämnar således människosmugglingen för prövning på det nationella planet, och betraktar därmed människohandeln som den i detta avseende och i detta skede primär

ra frågan.

Till följd av den tidtabell som hänför sig till ikraftsättandet av direktivet och på grund av definitionsproblem av olika slag föreslås inte i detta skede införande av en bestämmelse om ordnande av olaglig inresa (människosmuggling). I fråga om olika typer av människosmuggling kan de redan befintliga bestämmelserna i utlänningslagen tillämpas. Det är därför i vidare bemärkelse fråga om på vilket sätt man i allmänhet i brottmål, och i synnerhet i grova fall, beviljar offer och vittnen (bl.a. i anslutning till skydd av vittnen) tillfälliga tillstånd för vistelse i landet. Denna fråga kommer antagligen att behandlas separat i ett annat sammanhang och enligt en annan tidtabell.

3.3. De viktigaste förslagen

I denna proposition föreslås att till utlänningslagen fogas bestämmelser om tillstånd som beviljas offer för människohandel. Definitionen av offer för människohandel kopplas till strafflagens definition av brott som rör människohandel. Enligt förslaget kan uppehållstillstånd beviljas av orsaker som har samband med utredningen eller de rättsliga förfarandena, och av offret krävs att han eller hon samarbetar med myndigheterna och bryter förbindelserna med de personer som är misstänkta för människohandel. Av de offer för människohandel som befinner sig i en särskilt utsatt ställning krävs dock inte samarbete med myndigheterna för att dessa offer skall beviljas tillstånd. I synnerhet när det gäller minderåriga kan kravet på samarbete vara oskäligt.

Enligt förslaget kan offret ges betänketid under vilken han eller hon kan återhämta sig och få information om vad ett samarbete med myndigheterna i praktiken innebär för honom eller henne. Efter att offret återhämtat sig och fått ändamålsenliga råd kan han eller hon fatta beslut om de åtgärder som passar honom eller henne bäst.

Ett offer som fått uppehållstillstånd skall, för förhindrande av att han eller hon faller offer på nytt, ha möjlighet att få behövligt skydd, rådgivning och stöd. Den hjälp som offret kan ge i samband med utredandet av brott är ytterst viktig. Betänketiden och det uppehållstillstånd som beviljas offret skulle

medföra gynnsamma omständigheter för åstadkommande av detta samarbete.

Genom den ändring av lagen om utlänningsregistret (1270/1997) som föreslås utökas möjligheten att inhämta och i registret föra in uppgifter om offer för människohandel som har beviljats betänketid. Dessutom föreslås att till vederbörande ministerium, utan hinder av sekretessbestämmelserna och i den mån det är nödvändigt för att ministeriet skall kunna utföra sina i lag bestämda uppgifter, skall kunna utlämnas behövlig information för ordnande av mottagning av offer för människohandel på samma sätt som när det gäller mottagning av asylsökande.

4. Propositionens konsekvenser

4.1. Ekonomiska konsekvenser

Antalet uppehållstillstånd som beviljas offer för människohandel kommer, på basis av de uppgifter som för närvarande är tillgängliga, inte att bli högt. I det här skedet är det sannolikt fråga om högst några tiotal fall per år. Eftersom antalet tillstånd bedöms vara litet har propositionen inte några betydande omedelbara ekonomiska konsekvenser för statsfinanserna. För det servicesystem som är avsett att hjälpa offren för människohandel svarar arbetsministeriet. Kostnadseffekterna i anslutning till servicesystemet bedöms utifrån de förslag som en arbetsgrupp vid arbetsministeriet lägger fram.

4.2. Konsekvenser för myndigheterna

De föreslagna ändringarna i utlänningslagen förutsätter, om de genomförs, att myndighetssamarbetet intensifieras och utvecklas genom bl.a. gemensam utbildning. I synnerhet de frågor som anknyter till upptäckandet av offer skall i framtiden vara ett reguljärt element i den grundläggande utbildning som ges i utlänningsärenden. Likaså är det viktigt att utvidga samarbetet och utbildningen med arbetsgivare och organisationer.

4.3. Samhälleliga konsekvenser

Med hjälp av tillstånden kan man utöka det samarbete som leder till att kriminella organisationer avslöjas samt förhindra att samma

människor utsätts för människohandel på nytt. Lösgörandet av den som fallit offer för människohandel från kriminella organisationers grepp kan effektivt bryta en hel kedja av händelser som gäller människohandel och därmed också i ett vidare perspektiv bidra till att förhindra uppkomsten av människohandelsoffer. Människohandeln är en del av den gränsöverskridande organiserade brottsligheten, vars konsekvenser för samhället är avsevärda. Framgångsrika brottsbekämpande insatser som sker i samarbete mellan olika aktörer bidrar till att öka medborgarnas trygghetskänsla och främjar samhällsfreden. Bekämpningen av människohandeln indirekta konsekvenser främjar den allmänna ordningen och säkerheten, och på allmän nivå har bekämpningsinsatserna direkta konsekvenser när det gäller förebyggandet av brott.

5. Beredningen av propositionen

5.1. Beredningsskeden och beredningsmaterial

Propositionen har beretts vid inrikesministeriet. De förslag till ändring av utlänningslagen som hänför sig till uppehållstillstånd som beviljas offer för människohandel diskuterades i en arbetsgrupp som sammanträdde fem gånger under 2005. Den 11 oktober 2005 publicerades ett pressmeddelande om arbetsgruppens slutsatser. I arbetsgruppen ingick företrädare för inrikesministeriet, utrikesministeriet, justitieministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, arbetsministeriet, Utlänningsverket, centralkriminalpolisen, polisinspektionen i Helsingfors härad och Gränsbevakningsväsendet. Arbetsgruppen hörde Helsingfors universitet, Monika-naiset ry, undervisningsministeriet, Flyktingrådgivningen rf, Pro-tukipiste ry, Minoritetsombudsmannens byrå och Byggnadsförbundet.

Föreliggande proposition baserar sig på Europeiska unionens råds offerdirektiv som skall sättas nationellt i kraft senast den 6 augusti 2006. Av central betydelse för propositionen är också tilläggsprotokollet om förebyggande, bekämpande och bestraffande av handel med människor, särskilt kvinnor och barn, till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet.

Europarådets Europakonvention om människohandel har påverkat beredningen av propositionen. I denna proposition har beaktats också de mål som i fråga om utlänningslagen ställs i den handlingsplan mot människohandel som statsrådet godkände den 25 augusti 2005.

5.2. Remissyttranden och hur de har beaktats

Utkastet till proposition sändes på remiss till utrikesministeriet, justitieministeriet, finansministeriet, undervisningsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, arbetsministeriet, justitiekanslersämbetet, riksdagens justitieombudsmans kansli, centralkriminalpolisen, högsta förvaltningsdomstolen, Helsingfors förvaltningsdomstol, minoritetsombudsmannen, polisinspektionen i Helsingfors härad, Utlänningsverket, Amnesty International Helsinki, Helsingfors universitet, Centralförbundet för Barnskydd, Monika-naiset ry, Flyktingrådgivningen rf, Pro-tukipiste ry, Byggnadsförbundet och Finlands Röda Kors.

I utlåtandena har man förhållit sig positivt till att systemet med uppehållstillstånd utvecklas när det gäller offren för människohandel. Många remissinstanser har betonat vikten av tillvägagångssätt som ställer offret i fokus. De brottsbekämpande aspekterna anses viktiga, men många som lämnat sitt utlåtande anser att dessa aspekter dock inte får understrykas alltför mycket. Den tydliga strukturen i fråga om tillståndsgrunderna och motiveringen av dessa i propositionen har upplevts som särskilt viktiga. Bl.a. när det gäller minderåriga personer bör barnens intresse och de till barnskyddet relaterade faktorerna beaktas i tillräcklig grad. Också i detta sammanhang anses det, med tanke på en effektiv tillämpning av lagen, nödvändigt att både myndigheter och övriga aktörer utbildas. På basis av utlåtandena har ett flertal preciseringar i anslutning till framför allt de ovan nämnda aspekterna gjorts i propositionen. Också gränskontrollmyndigheten föreslås vara en sådan myndighet som har rätt att besluta om betänketid, eftersom denna myndighet ofta har en central roll när det gäller att i ett tidigt skede upptäcka vem som kan vara ett offer. Gränsbevakningsväsendet kan också genomföra kontroll i anslutning till

brott som rör människohandel.

6. Samband med andra propositioner

I regeringens proposition om familjeåterförering (RP 198/2005 rd) föreslås ändringar i 79 § 2 mom. i utlänningslagen. I det föreslagna 2 mom. föreskrivs att en utlännings

som har beviljats uppehållstillstånd på grund av familjeband har rätt att förvärvsarbeta. I det nya 5 mom. som föreslås i 79 § i föreliggande proposition föreskrivs om rätten för en sådan utlännings att förvärvsarbeta som har beviljats tillfälligt uppehållstillstånd på grund av 52 a §.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslag

1.1. Utlänningslagen

3 §. Definitioner. Det föreslås att till paragrafen fogas nya 22 och 23 punkter. I 22 punkten definieras begreppet människohandel med hänvisning till definitionerna av människohandel i 25 kap. i strafflagen. I 23 punkten definieras offer för människohandel som en person som på goda grunder kan misstänkas ha fallit offer för människohandel.

35 §. Uppehållstillstånds anknytning till resedokument. Det föreslås att 1 mom. ändras så, att också offer för människohandel skall kunna beviljas uppehållstillstånd trots att giltigt resedokument saknas. På grund av de omständigheter som kännetecknar människohandel har offret inte nödvändigtvis ett giltigt resedokument. Med tanke på skyddet av offret är det viktigt att tillstånd trots det kan beviljas.

40 §. Uppehållsrätt. Det föreslås att till paragrafen fogas en ny 7 punkt, enligt vilken också vistelse under pågående betänketid i fråga om ett offer för människohandel är laglig vistelse. Betänketid utgör inte egentligt uppehållstillstånd.

52 a §. Beviljande av uppehållstillstånd för offer för människohandel. I paragrafen anges förutsättningarna för beviljande av uppehållstillstånd till ett offer för människohandel som

på goda grunder kan misstänkas ha fallit offer för ett brott som avses i 25 kap. 3 eller 3 a § i strafflagen. Utgångspunkten för beviljande av tillstånd föreslås, i enlighet med EU-direktivet, vara att utlännings är beredd att samarbeta med myndigheterna för att de som gjort sig skyldiga till människohandelsbrott skall kunna gripas. Till följd av orsaker i anslutning till utredningen eller de rättsliga förfarandena är behovet av att utlännings visas i Finland därför relevant. Samarbetet och de behov som gäller utredningen kan variera i hög grad, beroende på vilka särdrag som kännetecknar det aktuella fallet av människohandel. Det väsentliga är att myndigheterna får sådan information om brottslingarna, brotten och omständigheterna under vilka brottet förövats som är av betydelse för brottsbekämpningen samt att informationen kan utnyttjas effektivt i kriminalunderrättelsen och förundersökningen av brott. Saken avgörs av den polismyndighet som har hand om brottsutredningen eller av gränskontrollmyndigheten. Till detta ansluter sig också det utlåtande som polisen lämnar Utlänningsverket angående frågan huruvida beviljande av uppehållstillstånd kan anses motiverat. Polisen lämnar också i övrigt utlåtanden i ärenden som rör uppehållstillstånd. Polisen avses i sitt utlåtande beakta gränskontrollmyndighetens uppfattning i det fallet att sistnämnda har gjort en utredning och gett betänketid. Polisen skall i sitt utlåtande lägga fram alla

omständigheter som talar för eller emot beviljande av tillstånd. Ett tillstånd som uttryckligen grundar sig på samarbete avses vara tillfälligt till sin karaktär. Vid sidan av tillgodosende av samarbetsbehoven och samarbetsaspekterna skall offret, för att tillstånd skall kunna beviljas, bryta alla sina förbindelser med de personer som är misstänkta för människohandelsbrott.

Enligt 2 mom. kan uppehållstillstånd under vissa förutsättningar beviljas som kontinuerligt. Enligt förslaget förutsätter beviljandet av tillstånd inte att utlänningen samarbetar med myndigheterna på det sätt som avses i 1 mom. 2 punkten. Beviljandet av tillstånd förutsätter inte heller att offret för människohandel behöver vistas i landet på grund av orsaker i anslutning till utredningen eller de rättsliga förfarandena på det sätt som avses i 1 mom. 1 punkten. Enligt förslaget kan tillstånd beviljas ett sådant offer för människohandel som avses i 1 mom. och befinner sig i en särskilt utsatt ställning. Tillstånd beviljas efter att en helhetsbedömning gjorts angående den berörda personens situation. Det kan vara omöjligt för ett offer för kvinnohandel att återvända till sitt hemland, om en brottslig organisation utgör ett allvarligt hot mot henne och myndigheterna i staten i fråga är ovilliga eller oförmögna att ingripa. Beviljande av uppehållstillstånd på grund av särskilt utsatt ställning kan vara motiverat om villkoren för asyl eller annat internationellt skydd inte uppfylls. I fråga om ett sådant offer för barnhandel som behöver vård kan denna situation bli aktuell om barnets vårdnadshavare inte alls går att spåra eller då vårdnadshavarna är delaktiga i människohandelsbrottet. När det gäller minderåriga kan, beroende på personens ålder och utvecklingsnivå, villkoret beträffande samarbete med myndigheterna i många fall vara oskäligt. Vidare kan det vara fråga om t.ex. ett sådant offer för grov organhandel som inte i sitt hemland kan få den livsviktiga vård som han eller hon kontinuerligt behöver.

Enligt det föreslagna 3 mom. förutsätts inte att offret för människohandeln har sin försörjning tryggad. Med beaktande av uppehållstillståndets art och skyddet av offret kan det inte förutsättas att en person alltid skall kunna försörja sig själv.

I det föreslagna 4 mom. bestäms om förut-

sättningarna för att familjemedlemmar till ett offer för människohandel skall kunna beviljas uppehållstillstånd. Eftersom en tillfällig vistelse eventuellt kan bli mycket kortvarig, anses det inte motiverat att offrets familjemedlemmar i dessa fall beviljas uppehållstillstånd i Finland. Om en utlänning beviljas kontinuerligt uppehållstillstånd kan hans eller hennes familjemedlemmar däremot ha möjlighet till invandring. Beviljande av tillstånd förutsätter i dessa fall i regel att försörjningen är tryggad. I synnerhet i fråga om minderåriga skall beaktas de i 39 § 1 mom. förskrivna möjligheterna att avvika från försörjningsförutsättningen.

52 b §. Betänketid för offer för människohandel. I paragrafen föreslås att ett offer för människohandel skall kunna ges betänketid under vilken offret kan återhämta sig och komma över inflytandet från förövarna av brotten så, att offret kan fatta ett välgrundat beslut om att samarbeta med de behöriga myndigheterna. Vid fastställandet av betänketidens längd har beaktats bl.a. Europarådets Europakonvention om människohandel, enligt vilken betänketiden skall vara minst 30 dygn. Vid bedömningen av betänketidens längd skall myndigheten beakta offrens aktuella situation, bl.a. hälsotillstånd och möjlighet att komma över inflytandet från förövarna av brotten, samt behov som hänför sig till utredningen av brottet. Det föreslås att betänketiden skall vara högst sex månader. Vid behov kan utlänningen då vara i landet en längre tid utan att han eller hon behöver ansöka om uppehållstillstånd.

Sådan vistelse som sker under den i paragrafen föreslagna betänketiden är laglig vistelse i landet. Under pågående betänketid kan man inte fatta beslut om att personen i fråga avlägsnas ur landet, och under den tiden kan inte heller ett tidigare fattat beslut verkställas.

I det föreslagna 3 mom. bestäms närmare om de i direktivet angivna förutsättningar på basis av vilka betänketiden kan avbrytas. Betänketiden kan avbrytas och avlägsnande ur landet kan bli aktuell om utlänningen återupptar kontakten med brottslingar eller om han eller hon kan anses äventyra allmän ordning och säkerhet.

Givandet av betänketid avses vara en sak som myndigheterna tar initiativ till. När det

gäller skyldigheten att utreda ett ärende och att höra parter är vissa bestämmelser i förvaltningslagen (434/2003) tillämpliga. I praktiken kan också ett offer för människohandel ta initiativ i saken. Myndigheten ~~av~~ses i regel ge betänketid på basis av en totalbedömning, utan att offret – som återhämtar sig från sina traumatiska upplevelser – skall behöva visa prov på särskild aktivitet i frågan.

52 c §. Beslut om betänketid. Polisinsrättningen i häradet eller gränskontrollmyndigheten beslutar om att betänketid ges, och dessa instanser sätter sig också annars i det första skedet in i ärendet ur både utlänningsrättslig och straffrättslig synvinkel.

Enligt det föreslagna 2 mom. skall till personen i fråga lämnas ett skriftligt meddelande om betänketiden, tidpunkten för dess början och dess längd samt om avbrytande av betänketiden. När betänketiden ges skall den berörda personen informeras om att betänketiden kan avbrytas och om grunderna för avbrytande. Betänketiden börjar den dag då beslutet att ge betänketid fattas. När det gäller betänketid kommer det inte alls att finnas egentliga avslagsbeslut. Beträffande en person kan, enligt förslaget, fattas beslut om avlägsnande ur landet eller så kan ett sådant beslut om avlägsnande som eventuellt har fattats innan betänketiden började verkställas.

53 §. Det första tidsbegränsade uppehållstillståndets längd. Det föreslås att till paragrafen fogas ett nytt 6 mom., i vilket föreskrivs om minimitiden och maximitiden för beviljande av uppehållstillstånd. Enligt offerdirektivet skall ett uppehållstillstånd ha en giltighetstid på minst sex månader.

När det första tillståndet löpt ut kan alla omständigheter i fallet gås igenom på nytt i samband med tillståndsprövningen. I synnerhet när det gäller tillfälliga uppehållstillstånd kan situationen ofta vara den att förutsättningar för beviljande av ett nytt tillstånd inte längre föreligger och personen i fråga vill återvända till sitt hemland eller har redan frivilligt gjort det.

54 §. Beviljande av fortsatt tillstånd. Situationen för ett människohandelsoffer som har fått tillfälligt uppehållstillstånd kan, om vistelsen i landet pågår en längre tid, kvarstå oförändrad utifrån det perspektiv som gäller beviljandet av tillstånd. Det är dock inte ä-

damålsenligt att en person har tillfälligt uppehållstillstånd i många års tid. Det föreslås att till 5 mom. fogas en hänvisning till 52 a §. Då kan också ett offer för människohandel efter två års vistelse i landet få kontinuerligt uppehållstillstånd, om de i 52 a § avsedda förutsättningarna för beviljande av uppehållstillstånd fortfarande uppfylls. Om dessa förutsättningar inte uppfylls kan ett nytt tillstånd inte beviljas.

60 §. Ansökan om uppehållstillstånd. I 2 mom. uppräknas de situationer där uppehållstillstånd får sökas i Finland. Ett offer för människohandel skall kunna söka sitt första uppehållstillstånd i Finland, varvid ansökan ges in till polisinsrättningen i häradet. Det föreslås att till 2 mom. fogas en hänvisning också till 52 a §.

67 §. Utlänningsverket som uppehållstillståndsmyndighet. Utlänningsverket svarar i regel för beviljandet av de första uppehållstillstånden. I fråga om uppehållstillstånden för offren för människohandel är det i enlighet med huvudregeln motiverat att Utlänningsverket beviljar det första tillståndet. Fortsatt tillstånd beviljas av den lokala polisen. Det föreslås sålunda att till 1 mom. 2 punkten fogas en hänvisning till 52 a §.

79 §. Obegränsat arbete med stöd av annat uppehållstillstånd än uppehållstillstånd för arbetstagare. Det föreslås att till paragrafen fogas ett nytt 5 mom., enligt vilket ett människohandelsoffer som har beviljats tillfälligt uppehållstillstånd har rätt att förvärvsarbeta utan ett särskilt uppehållstillstånd för arbetstagare.

Till följd av grunden för beviljande av tillstånd och det av allt att döma låga antalet tillstånd, är det inte ändamålsenligt att ens i fråga om tillstånd av tillfällig natur förutsätta att tillgången till arbetskraft skall utredas. Den enda grunden för att kräva att offer för människohandel skall söka uppehållstillstånd för arbetstagare är att myndigheterna därmed skulle förhindra att bestämmelserna om inresa kringgås. Med kringgående avses i detta sammanhang att en person uppträder som offer för människohandel för att få utföra arbete i fråga om vilket han inte kan få uppehållstillstånd för arbetstagare. Sannolikheten för att denna typ av missbruk skall börja förekomma är liten. En person som fått uppehållstillstånd eftersom han eller hon är offer

för människohandel föreslås sålunda, oberoende av tillståndets art, vara befriad från skyldigheten att ha uppehållstillstånd för arbetstagare. En persons inträde på den lagliga arbetsmarknaden kan i vissa fall eventuellt förhindra att han eller hon utsätts för människohandel på nytt.

191 §. Besvärshöjning. I uppehållstillståndsärenden som gäller offer för människohandel föreslås att man i fråga om ändringssökande tillämpar utlänningslagens kapitel om rättsskydd. Situationen avses vara densamma som i uppehållstillståndsärenden i allmänhet. När det gäller betänketid skall ändring dock inte få sökas genom besvär, och detta konstateras i den föreslagna 10 punkten i 1 mom. Betänketiden är en sådan tid av eftertanke som ges de offer för människohandel som inte annars har den uppehållsrätt som avses i 40 § i utlänningslagen. Detta innebär att man inte heller kan fatta avslagsbeslut som gäller betänketid. En person skulle kunna avvisas om han eller hon inte skulle få betänketid och om den berörda personen inte skulle ha någon annan i utlänningslagens 40 § angiven grund för laglig vistelse i landet. I avvisningsbeslut kan alltid sökas ändring genom besvär, och likaså är det möjligt att lämna in en ansökan om avbrytande av verkställigheten. Den betänketid som infaller mellan en avvisning och ett uppehållstillstånd skall vara ett flexibelt instrument. Förfarandet skulle bli mycket invecklat om betänketiden skulle betraktas som ett egentligt förvaltningsbeslut inklusive därtill hörande besvärshöjning. I praktiken skulle situationen kunna leda till att en utlänning som har vistats en kort tid i landet samtidigt skulle ha tre olika i utlänningslagen avsedda beslut jämte besvär anhängiga. Det bör också beaktas att en utlänning under betänketiden kan lämna in också en ansökan om uppehållstillstånd, och i det beslut som följer kan ändring alltid sökas.

1.2. Lagen om utlänningsregistret

5 §. Personer som omfattas av registret. I 2 kap. 5 § 1 mom. i lagen föreskrivs om personer som omfattas av registret. För utlänningsregistret får inhämtas och i registret föras in uppgifter om bl.a. personer som ansökt om

uppehållstillstånd. I fråga om offer för människohandel borde i registret föras in uppgifter också i de fall som gäller endast beviljande av betänketid. Under betänketiden vistas den berörda personen lagligt i landet, och då förmedlas denna uppgift via registret till de behöriga myndigheterna. Det föreslås att till 1 mom. fogas en ny 6 punkt, enligt vilken för utlänningsregistret får inhämtas och i registret föras in uppgifter om personer som beviljats betänketid med stöd av utlänningslagen.

10 §. Utlämnande av uppgifter ur registret. För det servicesystem som är avsett att hjälpa offren för människohandel svarar arbetsministeriet. I detta ingår också arrangemang i anslutning till mottagningen av offer. Det är motiverat att man, på motsvarande sätt som när det gäller asylsökande, utan hinder av sekretessbestämmelserna och i den mån det är nödvändigt för att vederbörande ministerium skall kunna utföra sina i lag bestämda uppgifter, ur utlänningsregistret skall få utlämna information för ordnande av mottagning av offer för människohandel. Sålunda föreslås att till 3 kap. 10 § 1 mom. 3 punkten fogas en hänvisning till offer för människohandel.

2. Ikraftträdande

Lagarna avses träda i kraft den 1 juli 2006. Offerdirektivet skall sättas i kraft senast den 6 augusti 2006.

3. Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

I samband med totalrevisionen av utlänningslagen (RP 28/2003 rd) behandlade riksdagens grundlagsutskott utlänningslagstiftningens förhållande till grundlagen och de internationella förpliktelserna om mänskliga rättigheter ingående (GrUU 4/2004 rd). Föreliggande lagförslag innehåller inte ändringar som är betydande med hänsyn till de grundläggande rättigheterna och det kan därför behandlas i vanlig lagstiftningsordning enligt 72 § i grundlagen.

Med stöd av vad som anförts ovan förelägs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av utlänningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i utlänningslagen av den 30 april 2004 (301/2004) 3 § 21 punkten, 35 § 1 mom., 40 § 1 mom. 6 punkten, 54 § 5 mom., 60 § 2 mom., 67 § 1 mom. 2 punkten och 191 § 1 mom. 9 punkten,
 av dem 3 § 21 punkten sådan den lyder i lag 581/2005 och 54 § 5 mom. sådant det lyder i lag 34/2006, samt
fogas till 3 §, sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 581/2005, nya 22 och 23 punkter, till 40 § 1 mom. en ny 7 punkt, till lagen nya 52 a—52 c §, till 53 § ett nytt 6 mom., till 79 §, sådan den lyder i nämnda lag 34/2006, ett nytt 5 mom., varvid nuvarande 5–8 mom. blir 6–9 mom., samt till 191 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i nämnda lag 581/2005, en ny 10 punkt som följer:

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

21) *gränskontrollmyndighet* gränsbevakningsväsendet och andra myndigheter som har rätt att genomföra gränskontroll enligt gränsbevakningslagen (578/2005),

22) *människohandel* människohandel och grov människohandel som avses i 25 kap. 3 och 3 a § i strafflagen (39/1889),

23) *offer för människohandel* en utlänning som på goda grunder kan misstänkas ha fallit offer för människohandel.

35 §

Uppehållstillstånds anknytning till resedokument

En förutsättning för att uppehållstillstånd skall kunna beviljas är att utlänningen har ett giltigt resedokument. Uppehållstillstånd får dock beviljas trots att giltigt resedokument

saknas, om det beviljas med stöd av 51, 52, 52 a, 87–89 eller 110 §.

40 §

Uppehållsrätt

Laglig vistelse enligt denna lag är

6) vistelse i högst tre månader med uppehållstillstånd som beviljats av en Schengenstat,

7) vistelse under pågående, i 52 b § avsedd betänketid i fråga om ett offer för människohandel.

52 a §

Beviljande av uppehållstillstånd för offer för människohandel

Ett offer för människohandel som befinner sig i Finland beviljas tillfälligt uppehållstillstånd om

1) det på grund av förundersökning eller domstolsbehandling i anslutning till människohandel är motiverat att offret för människohandel vistas i Finland,

2) offret för människohandeln är berett att samarbeta med myndigheterna för att de som misstänks för människohandel skall kunna gripas, och

3) offret för människohandeln inte längre har förbindelser med de personer som är misstänkta för människohandel.

Om ett offer för människohandel befinner sig i en särskilt utsatt ställning, kan uppehållstillståndet beviljas som kontinuerligt och oberoende av om förutsättningarna enligt 1 mom. 1 och 2 punkten uppfylls eller inte.

För att uppehållstillstånd skall kunna beviljas förutsätts inte att utlänningens försörjning är tryggad.

Om ett offer för människohandel beviljas tillfälligt uppehållstillstånd, beviljas inte hans eller hennes familjemedlemmar som befinner sig utomlands uppehållstillstånd på grund av familjeband. Om ett offer för människohandel beviljas kontinuerligt uppehållstillstånd, beviljas familjemedlemmar uppehållstillstånd med stöd av 47 § 3 mom.

52 b §

Betänketid för offer för människohandel

Innan uppehållstillstånd beviljas enligt 52 a § kan den som blivit offer för människohandel ges en betänketid på minst trettio dagar och högst sex månader.

Under betänketiden skall offret för människohandeln besluta om han eller hon kommer att samarbeta med myndigheterna i enlighet med 52 a § 1 mom. 2 punkten.

Betänketiden kan avbrytas, om offret för människohandeln frivilligt och på eget initiativ har återupptagit kontakten med de personer som är misstänkta för människohandel, eller om avbrytandet är nödvändigt på grunder som nämns i 36 § 1 mom.

52 c §

Beslut om betänketid

Beslut om att betänketid skall ges och om att den skall avbrytas fattas av polisinrätt-

ningen i häradet eller gränskontrollmyndigheten.

Ett offer för människohandel skall meddelas skriftligen om betänketid och avbrytande av den. Av meddelandet skall framgå syftet med betänketiden, tidpunkten för betänketidens början och betänketidens längd samt att betänketiden kan avbrytas och grunderna för avbrytande.

53 §

Det första tidsbegränsade uppehållstillståndets längd

Upphållstillstånd beviljas ett offer för människohandel för minst sex månader och högst ett år.

54 §

Beviljande av fortsatt tillstånd

En utlänning som med stöd av 51 § beviljats tillfälligt uppehållstillstånd på grund av hinder för avlägsnande ur landet och ett offer för människohandel som beviljats tillfälligt uppehållstillstånd beviljas efter två års oavbruten vistelse i landet kontinuerligt uppehållstillstånd, om de omständigheter med stöd av vilka utlänningen beviljades det föregående tidsbegränsade uppehållstillståndet fortfarande föreligger.

60 §

Ansökan om uppehållstillstånd

Upphållstillstånd får sökas i Finland med stöd av 49–52, 52 a, 54 och 56 §. Ansökan skall ges in till polisinrättningen i häradet.

67 §

Utlänningsverket som uppehållstillståndsmyndighet

Utlänningsverket beviljar

2) första uppehållstillstånd för en utlänning som kommit till landet utan uppehållstillstånd i de fall som avses i 49, 51, 52 och 52 a §,

79 §

Obegränsat arbete med stöd av annat uppehållstillstånd än uppehållstillstånd för arbetstagare

Rätt att förvärvsarbeta har en utlänning som har beviljats tillfälligt uppehållstillstånd med stöd av 52 a §.

191 §

Besvärsförbud

I följande beslut som fattats med stöd av denna lag får ändring inte sökas genom besvär:

9) förhandsbesked som Arbetskraftsbyrån gett med stöd av 78 §,

10) beslut om betänketid enligt 52 b § eller avbrytande av den.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagförslagen

2.

Lag**om ändring av 5 och 10 § i lagen om utlänningsregistret**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 19 december 1997 om utlänningsregistret (1270/1997) 5 § 1 mom. 5 punkten och 10 § 1 mom. 3 punkten, av dem 5 § 1 mom. 5 punkten sådan den lyder i lag 305/2004, samt
fogas till 5 § 1 mom., sådant det lyder i nämnda lag 305/2004, en ny 6 punkt som följer:

5 §

Personer som omfattas av registret

För utlänningsregistret får inhämtas och i registret föras in uppgifter om personer

5) som ansökt om främlingspass eller resedokument för flykting eller för vilka en finsk myndighet för verkställande av avlägsnande ur landet utfärdat ett resedokument för enkel resa,

6) som beviljats betänketid enligt 52 b § i utlänningslagen.

10 §

Utlämnande av uppgifter ur registret

Utöver vad som bestäms i någon annan lag eller i internationella avtal som är bindande för Finland får, utan hinder av sekretessbestämmelserna och i den mån det är nödvändigt för att den mottagande myndigheten skall kunna utföra sina i lag bestämda uppgifter, ur utlänningsregistret utlämnas information till

3) vederbörande ministerium för ordnande av mottagning av asylsökande och offer för människohandel,

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 21 april 2006

Republikens President

TARJA HALONEN

Inrikesminister *Kari Rajamäki*

1.

Lag**om ändring av utlänningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i utlänningslagen av den 30 april 2004 (301/2004) 3 § 21 punkten, 35 § 1 mom., 40 § 1 mom. 6 punkten, 54 § 5 mom., 60 § 2 mom., 67 § 1 mom. 2 punkten och 191 § 1 mom. 9 punkten,
 av dem 3 § 21 punkten sådan den lyder i lag 581/2005 och 54 § 5 mom. sådant det lyder i lag 34/2006, samt
fogas till 3 §, sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 581/2005, nya 22 och 23 punkter, till 40 § 1 mom. en ny 7 punkt, till lagen nya 52 a—52 c §, till 53 § ett nytt 6 mom., till 79 §, sådan den lyder i nämnda lag 34/2006, ett nytt 5 mom., varvid nuvarande 5–8 mom. blir 6–9 mom., samt till 191 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i nämnda lag 581/2005, en ny 10 punkt som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

3 §

3 §

*Definitioner**Definitioner*

I denna lag avses med

I denna lag avses med

21) *gränskontrollmyndighet* gränsbevakningsväsendet och andra myndigheter som har rätt att genomföra gränskontroll enligt gränsbevakningslagen (578/2005).

21) *gränskontrollmyndighet* gränsbevakningsväsendet och andra myndigheter som har rätt att genomföra gränskontroll enligt gränsbevakningslagen (578/2005),

22) ***människohandel*** människohandel och grov människohandel som avses i 25 kap. 3 och 3 a § i strafflagen (39/1889),

23) ***offer för människohandel*** en utlännings som på goda grunder kan misstänkas ha fallit offer för människohandel.

35 §

Uppehållstillstånds anknytning till resedokument

En förutsättning för att uppehållstillstånd skall kunna beviljas är att utlänningen har ett giltigt resedokument. Uppehållstillstånd får dock beviljas trots att giltigt resedokument saknas, om det beviljas med stöd av 51, 52, 87? 89 eller 110 §.

40 §

Uppehållsrätt

Laglig vistelse enligt denna lag är

6) vistelse i högst tre månader med uppehållstillstånd som beviljats av en Schengenstat.

35 §

Uppehållstillstånds anknytning till resedokument

En förutsättning för att uppehållstillstånd skall kunna beviljas är att utlänningen har ett giltigt resedokument. Uppehållstillstånd får dock beviljas trots att giltigt resedokument saknas, om det beviljas med stöd av 51, 52, 52 a, 87–89 eller 110 §.

40 §

Uppehållsrätt

Laglig vistelse enligt denna lag är

6) vistelse i högst tre månader med uppehållstillstånd som beviljats av en Schengenstat,

7) vistelse under pågående, i 52 b § avsedd betänketid i fråga om ett offer för människohandel.

52 a §

Beviljande av uppehållstillstånd för offer för människohandel

Ett offer för människohandel som befinner sig i Finland beviljas tillfälligt uppehållstillstånd om

1) det på grund av förundersökning eller domstolsbehandling i anslutning till människohandel är motiverat att offret för människohandel vistas i Finland,

2) offret för människohandeln är berett att samarbeta med myndigheterna för att de som misstänks för människohandel skall kunna gripas, och

3) offret för människohandeln inte längre har förbindelser med de personer som är misstänkta för människohandel.

Om ett offer för människohandel befinner sig i en särskilt utsatt ställning, kan uppehållstillståndet beviljas som kontinuerligt

Föreslagen lydelse

och oberoende av om förutsättningarna enligt 1 mom. 1 och 2 punkten uppfylls eller inte.

För att uppehållstillstånd skall kunna beviljas förutsätts inte att utlänningens försörjning är tryggad.

Om ett offer för människohandel beviljas tillfälligt uppehållstillstånd, beviljas inte hans eller hennes familjemedlemmar som befinner sig utomlands uppehållstillstånd på grund av familjeband. Om ett offer för människohandel beviljas kontinuerligt uppehållstillstånd, beviljas familjemedlemmar uppehållstillstånd med stöd av 47 § 3 mom.

52 b §

Betänketid för offer för människohandel

Innan uppehållstillstånd beviljas enligt 52 a § kan den som blivit offer för människohandel ges en betänketid på minst trettio dagar och högst sex månader.

Under betänketiden skall offret för människohandeln besluta om han eller hon kommer att samarbeta med myndigheterna i enlighet med 52 a § 1 mom. 2 punkten.

Betänketiden kan avbrytas, om offret för människohandeln frivilligt och på eget initiativ har återupptagit kontakten med de personer som är misstänkta för människohandel, eller om avbrytandet är nödvändigt på grunder som nämns i 36 § 1 mom.

52 c §

Beslut om betänketid

Beslut om att betänketid skall ges och om att den skall avbrytas fattas av polisinrättningen i häradet eller gränskontrollmyndigheten.

Ett offer för människohandel skall meddelas skriftligen om betänketid och avbrytande av den. Av meddelandet skall framgå syftet med betänketiden, tidpunkten för betänketidens början och betänketidens längd samt att betänketiden kan avbrytas och grunderna för avbrytande.

Gällande lydelse

53 §

Det första tidsbegränsade uppehållstillståndets längd

54 §

Beviljande av fortsatt tillstånd

En utlänning som med stöd av 51 § beviljats tillfälligt uppehållstillstånd på grund av hinder för avlägsnande ur landet beviljas efter två års oavbruten vistelse i landet kontinuerligt uppehållstillstånd, om de omständigheter som nämns i 51 § fortfarande föreligger.

60 §

Ansökan om uppehållstillstånd

Upphållstillstånd får sökas i Finland med stöd av 49, 52, 54 och 56 §. Ansökan skall ges in till polisinrättningen i häradet.

79 §

Obegränsat arbete med stöd av annat uppehållstillstånd än uppehållstillstånd för arbetstagare

Föreslagen lydelse

53 §

Det första tidsbegränsade uppehållstillståndets längd

Upphållstillstånd beviljas ett offer för människohandel för minst sex månader och högst ett år.

54 §

Beviljande av fortsatt tillstånd

En utlänning som med stöd av 51 § beviljats tillfälligt uppehållstillstånd på grund av hinder för avlägsnande ur landet och ett offer för människohandel som beviljats tillfälligt uppehållstillstånd beviljas efter två års oavbruten vistelse i landet kontinuerligt uppehållstillstånd, om de omständigheter med stöd av vilka utlänningen beviljades det föregående tidsbegränsade uppehållstillståndet fortfarande föreligger.

60 §

Ansökan om uppehållstillstånd

Upphållstillstånd får sökas i Finland med stöd av 49–52, 52 a, 54 och 56 §. Ansökan skall ges in till polisinrättningen i häradet.

79 §

Obegränsat arbete med stöd av annat uppehållstillstånd än uppehållstillstånd för arbetstagare

Rätt att förvärvsarbeta har en utlänning som har beviljats tillfälligt uppehållstillstånd med stöd av 52 a §.

191 §

Besvärsförbud

I följande beslut som fattats med stöd av denna lag får ändring inte sökas genom besvär:

9) förhandsbesked som Arbetskraftsbyrån gett med stöd av 78 §.

191 §

Besvärsförbud

I följande beslut som fattats med stöd av denna lag får ändring inte sökas genom besvär:

9) förhandsbesked som Arbetskraftsbyrån gett med stöd av 78 §,

10) beslut om betänketid enligt 52 b § eller avbrytande av den.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag**om ändring av 5 och 10 § i lagen om utlänningsregistret**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 19 december 1997 om utlänningsregistret (1270/1997) 5 § 1 mom. 5 punkten och 10 § 1 mom. 3 punkten, av dem 5 § 1 mom. 5 punkten sådan den lyder i lag 305/2004, samt
fogas till 5 § 1 mom., sådant det lyder i nämnda lag 305/2004, en ny 6 punkt som följer:

Gällande lydelse

5 §

Personer som omfattas av registret

För utlänningsregistret får inhämtas och i registret föras in uppgifter om personer

5) som ansökt om främlingspass eller resedokument för flykting eller för vilka en finsk myndighet för verkställande av avlägsnande ur landet utfärdat ett resedokument för enkel resa.

Föreslagen lydelse

5 §

Personer som omfattas av registret

För utlänningsregistret får inhämtas och i registret föras in uppgifter om personer

5) som ansökt om främlingspass eller resedokument för flykting eller för vilka en finsk myndighet för verkställande av avlägsnande ur landet utfärdat ett resedokument för enkel resa,

6) som beviljats betänketid enligt 52 b § i utlänningslagen.

10 §

Utlämnande av uppgifter ur registret

Utöver vad som bestäms i någon annan lag eller i internationella avtal som är bindande för Finland får, utan hinder av sekretessbestämmelserna och i den mån det är nödvändigt för att den mottagande myndigheten skall kunna utföra sina i lag bestämda uppgifter, ur utlänningsregistret utlämnas information till

3) vederbörande ministerium för ordnande av mottagning av asylsökande,

10 §

Utlämnande av uppgifter ur registret

Utöver vad som bestäms i någon annan lag eller i internationella avtal som är bindande för Finland får, utan hinder av sekretessbestämmelserna och i den mån det är nödvändigt för att den mottagande myndigheten skall kunna utföra sina i lag bestämda uppgifter, ur utlänningsregistret utlämnas information till

3) vederbörande ministerium för ordnande av mottagning av asylsökande *och offer för människohandel*,

Denna lag träder i kraft den 20 .